

³⁸⁾ »Předsevzme jednání na oko« je otrocký překlad z němčiny »eine Scheinhandlung unternimmt«. (A. Ó. B. G. § 869 posl. veta). Táto dikcia je v slovenčine nemožná. »Predsävziať« môže znamenať po slovensky: odhodlať sa, že niečo učiním, ale nemôže znamenať sám čin (Unternimmt). Po slovensky, a myslíme i po česky, správne by bolo: »konat« (jednat) na oko.

³⁹⁾ Náv. § 1458 (1461).

⁴⁰⁾ Náv. §§ 778, 1473 (780, 1476).

⁴¹⁾ A. Ó. B. G. § 55 »durch eine gegründete Furcht erzwungen«.

⁴²⁾ Náv. § 774 (776).

⁴³⁾ Náv. § 775 (777).

⁴⁴⁾ Náv. 2. odst. § 774 (776).

⁴⁵⁾ Náv. § 779 (781).

⁴⁶⁾ Náv. § 778 (780).

J. Jurecký:

Výťah rozhodnutia Najvyššieho súdu Československej republiky vo veciach trestných.

Ustanovenia zákonov bývalého Uhorska nemôžu byť považované za také zvláštne ustanovenia, na základe ktorých ztrata volebného práva do obcí bezpodmienečne by nastala.

Po nadobudnutí účinnosti zákonov čís. 75-1919 a 163-1920 na Slovensku, samo v sebe vyslovenie vyzvihnutia vykonávania politických práv nemá viac za následok aj ztratu práva volebného do obcí.

(Zákony: čís. 75-1919, 568-1919, 163-1920, sb. zák. a nar. §§ 56. a 57. Trz. Uh.)

Zákon zo dňa 31. januára 1919 čís. 75, a zákon zo dňa 18. marca 1920 sb. zák. a nar. o poriadku volení v obciach, nabudnul účinnosti na Slovensku dňom 31. decembra 1920 (§ 76 zák. čís. 75/1919, § 2. zák. čís. 163/1920).

Bod 3. §-u 56. Trz. uhorského tak ustanovuje, že na vyzdvihnutie vykonávania politických práv odsúdený nevládne volebným právom pri vol'bách obecných.

Dľa odst. 3. šu 1. zák. čís. 163/1920 výrok o nastatí ztraty práva volebného do obcí vyslovený byť má v rozsudku a v smysle posl. vety tohoto šu súd len v tom prípade nemá vysloviť túto ztratu, keď zvláštny zákon nariaďuje tak, že ztrata volebného práva nastáva bezpodmienečne.

Bezpochybné je, že pred nadobudnutím účinnosti spomenutých dvoch zákonov čís. 75/1919 a 163/1920 na Slovensku (31/XII 1920) vyslovenie v rozsudku vyzdvihnutia vykonávania politických práv na istú dobu, (ktorá v smysle odst. 2. šu 57 Trz. v rozsudku vždy určená byť má) v sebe pojíma aj ztratu volebného práva do obcí. Doba ztraty tohoto práva pred 31/XII 1920 pri zločinoch môže byť aj 3 roky presahujúca (odst. 2., § 57 Trz.) počínajúc dňom 31/XII 1920 však nemôže presahovať

3 roky. Avšak pridalo sa už viackrát, že ačkoľvek súdy nižšieho stupňa pred 31/XII 1920 správne určily dobu vyzdvihnutia vykonávania politických práv v trvaní vyše 3 rokov, predsa Najvyšší súd prezkúmajúc trestnú vec následkom oznámených zmätočných sťažností po 30/XII 1920, čo do ztraty volebného práva do obcí v každom takomto prípade musel dotýčené ustanovenia rozsudkov, ako ktoré slúžily na ujmu obžalovanému, v smysle posl. odst. §u 385 Trpp. z dôvodu mat. zmätočnosti, uvedeného v bode 2, §u 385 Trpp. z úradnej povinnosti zrušiť lebo dl'a §u 2 Trz. uh. nové zákony čís. 75/1919 a 163/1920, ako ľavnejšie (ponevác dl'a týchto doba ztraty volebného práva do obcí nemôže presahovať 3 roky) upotrebené byť musely.

Pochybnosti môžu povstať po nadobudnutí účinnosti zákonov čís. 75/1919 a 163/1920 na Slovensku, vzhľadom na ustanovenia Trz. uhorského, dl'a ktorých ten, kto rozsudkom bol odsúdený na vyzdvihnutie vykonávania politických práv na určitú dobu, nemôže počas tejto doby vykonávať ani práva volebného do obcí (bod 3, §u 56. Trz.), a ten, kto isté zločiny alebo prečiny spáchal, odsúdený byť má aj na vyzdvihnutie vykonávania politických práv, tedy po rozume cit. bodu 3. §u 56 Trz. aj na ztratu práva volebného do obcí. Otázky sú následovné :

1. Z hľadiska zákonov č. 75/1919 a 163/1920 ustanovenia zvláštnej časti Trz. uh. (na pr. § 341, 351, 388 atd.) môžu-li byť považované za taký zvláštny zákon, ktorý odst. 3. §u 1. zák. čís. 163/1920 na mysli má, a v prípade ktorého ztrata práva volebného do obcí nastáva bezpodmienečne, tedy bez toho, aby v rozsudku bola vyslovená, —

2. keď súd v rozsudku vyslovil len vyzdvihnutie vykonávania politických práv, či odsúdený týmto ustanovením stratil aj právo volebné do obcí ?

Najvyšší súd v nižeuvverejnenom usnesení obidve otázky riešil. Pri riešení otázok slúžila mu za podklad tá zásada, uplatnená v zákonoch čís. 75/1919 a 163/1920, že len taký čin môže mať za následok aj ztratu práva volebného, ktorý bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných. Najvyšší súd vyslovil v svojom usnesení, že Trz. uh. nemôže byť považovaný za taký zvláštny zákon v smysle odst. 3. §u, 1. zák. č. 163/1920, na základe ustanovení ktorého by nastala ztrata práva volebného bezpodmienečne, ďalej že v prípade zločinov a prečinov, uvedených v Trz. uh. len vtedy nastane aj ztrata práva volebného, keď súd túto ztratu v rozsudku vyslovil. Vychádzajúc z tohoto stanoviska vypovedanie vyzdvihnutia vykonávania politických práv samo v sebe neobsahuje aj vyslovenia ztratu práva volebného.

Konsekvencia tohoto stanoviska tedy je tá, že keď súdy nižšieho stupňa po 30/XII 1920 v rozsudku vyslovily len vy-

zdvihnutie vykonávania politických práv, týmto ustanovením nepozbavily obžalovaného, aj práva volebného do obcí.

Najvyšší súd prejavil aj ten svoj názor, že v smysle §u 1. zákona čís. 163/1920 za zvláštny zákon, ktorého následkom je, bezpodmienečná ztrata práva volebného, považovaný môže byť len ten, ktorý nasledoval po vynesení zákona o volebnom poriadku čís. 75/1919. Takýto je ku pr. zákon úžerový (lichevný), čís. 568/1919, § 22.

Zvláštny význam má toto usnesenie Najvyššieho súdu, a nižším súdom odporúča sa, aby v takých prípadoch, keď čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných, a keď súd za potrebné drží obžalovaného pozbať aj práva volebného do obcí, túto ztratu práva volebného zvláštne vyslovily v rozsudku. Keď len vyzdvihnúť vykonávania politických práv vyslovia, toto ustanovenie nebude mať viac za následok aj ztratu práva volebného do obcí.

Ohľadom tu pretriasaných otázok pozoruhodný je výnos minist. sprav. zo dňa 3. apríla 1920, čís. 16, uverejnený vo Vestníku minist. sprav. čís. 3 z roku 1920.

Najvyšší súd usniesl sa nasledovne:

Zmätočné sťažnosti sa zamietajú.

Dôvody: Dľa správneho smyslu §-u 4. zákona zo dňa 18. marca 1920 čís. 163. sb. zák. a nar. ztrata volebného práva do obcí nastane,

a) bezpodmienečne, keď to tak ustanovuje zvláštny zákon,

b) podmiennečne, totiž mimo prípadov v horeoznačenom bode a) uvederých, keď trestný čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných a keď súd ztratu tohoto volebného práva v svojom rozsudku vyslovil.

Ustanovenia zákonov bývalého Uhorska, pretože ony pochádzajú z tej doby, keď zákon o volebnom poriadku zo dňa 31-ho januára 1919. čís. 75. sb. zák. a nar. ešte nebol vyneseny — **nemôžu byť považované za také zvláštne ustanovenia, na základe ktorých ztrata volebného práva do obcí bezpodmienečne by nastala**, lebo v smysle horecitovaného zákona čís. 75-1919. ztrata volebného práva je následkom takého trestného činu, ktorý bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných a horecitovaný zákon 163-1920 zrejme z toho dôvodu určil kategóriu bezpodmienečnej ztraty tohoto práva, lebo zákonodarstvo po vynesení zákona o volebnom poriadku zvláštnymi ustanoveniami určilo také trestné činy (na pr. úžerové; zákon zo dňa 17. októbra 1919 čís. 568. sb. zák. a nar. § 22.), ktoré vzhľadom na ich povahu, to jest, že pohnútky ich spáchania sú nízke a nečestné, majú za následok ztratu volebného práva do obcí.

V prítomnom prípade tedy, pretože o tých trestných činoch, z ktorých obžalovaný za vinného bol uznaný, zvláštny zákon neustanovuje tak, že by ztrata volebného právo do obcí bezpodmienečne nastala, táto ztrata len v tom prípade by mohla nastať jestli by obžalovaný niektorý čin bol spáchal z pohnútok nízkych a nečestných a jestli by súdna tabula v svojom rozsudku bola vypovedala. Pretože však súdna tabula, ale ani sedria, nevypovedaly, že obžalovaný niektorý čin spáchal z pohnútok nízkych a nečestných, a súdna tabula nevyslovila podľa predpisov odst. 3. §-u 4. horecitovaného zákona č. 163-1920, že ztrata volebného práva nastáva,

preto Najvyšší súd súdnou tabulou na základe §§ 388. a 399. Trz. v 5 ročnom trvaní určené vyzvihnutie vykonávania politických práv vzhľadom na tú okolnosť, že cit. zákony o volebnom poriadku nabyli účinnosti na Slovensku dňom 31. decembra 1920 (§ 76. cit. zák. číslo 75-1919 a § 2. cit. zák. čís. 163-1920) za také musel považovať, ktorým obžalovaný nebol pozbavený volebného práva do obcí.

Nemení na veci to ustanovenie bodu 3. §-u 56. Trz., že na vyzvihnutie vykonávania politických práv odsúdený nemá práva volebného do obcí, lebo cit. zákony 75-1919 a 163-1920, ktoré zákony znova a zvláštne upravujú volebný poriadok, aj to určujú, že komu prislúcha toto právo, a kto, z akých príčin, akým spôsobom a na akú dobu môže byť a je pozbavený tohoto práva, následkom ktorých ustanovení samo v sebe vyslovenie vyzvihnutia vykonávania politických práv po nabudnutí účinnosti citovaných zákonov o volebnom poriadku nemá viac za následok aj ztratu volebného práva do obcí, a to tým menej, lebo dľa §-u 75. citovaného zákona čís. 75-1919 všetky zákony, ktoré odporujú tomuto zákonu, pozbývajú platnosti.

Usnesenie zo dňa 20. apríla 1921. — Čís. Kr III-110-4-21.

Dr. A. Záturecký :

Prehľad slovenskej časti rozhodnutí Najvyššieho súdu Českosl. republiky.

Zásadné usnesenie 11 členového senátu Najvyššieho súdu o otázkach súvisiacich s odstavcom 3. §u 17., zákona zo dňa 27. mája 1919, č. 318. Sb. a nar. o zaistení pôdy drobným árendátorom — dotyčne vecí zo Slovenska.

I. Predposledný odstavec 17. §-u zákona zo dňa 27. mája 1919. č. 318. Sb. z. a nar. hovorí, že nakoľko rečený zákon nič iného nestanoví, súd postupuje dľa zásad pokračovania (řízení) nesporného.

Všeobecnej normy o nespornom pokračovaní na Slovensku niet lež zvláštnym právnymi pravidlami sú upravené jednotlivé nesporné pokračovania, tak na pr.

poz. kn. pokračovanie nariadením ministra spravodlnosti zo dňa 15. XII. 1855., uverejneným 24. XII. 1855. v Reichsgesetzblatte pod č. 222. — a ďalšími doplň. poř. modifik. nariadeniami;

pozostalostné pokračovanie zákonným článkom XVI : 1894;

vyvlastňovacie pokračovanie zák. článkom XLI : 1881;

pokračovanie vo veciach, týkajúcich sa sverenstva, nariadením ministra spravodlnosti zo dňa 7. IV. 1869. (Sbierka nariadení ročník 1869, číslo 46. str. 271);

nesporné pokračovanie vo veciach obchodných a zmenkových nariadením ministra spravodlnosti č. 68.300-1914. J. M. atď.

Ponevác zákonodarca pri vynesení zákona nekládol zreteľ na tú okolnosť, že na Slovensku všeobecného nesporného pokračovania (řízení) niet, vyskytuje sa predovšetkým otázka, že ktoré má byť to nesporné pokračovanie, ktorého zásady majú sudy na Slovensku sledovať pri postupovaní.

Pri riešení tejto otázky zreteľ treba klásť predne na tú intenciu zákona, aby pokračovanie pri dôkladnosti bolo najjednoduchšie a najrýchlejšie. **Kde teda okresný súd nebude mať opory v samom zákone, nech postupuje dľa zásady, vyjadrenej v ktoromkoľvek nespornom — na Slovensku platnom — pokračovaní, ktorú k dosaženiu zákonom sledovaného cieľa za najvhodnejšiu uzná.** Zvlášť pri vyšetrení rozhodných okolností — dľa ustanovenia 1. odstavca 17. §-u